

■ Ἀπὸ τὸ Ὁρθόδοξο Ἀγιολόγιο τῆς Δύσεως

Ὁ Ἅγιος Μαρτίνος Ἐπίσκοπος Τουρώνης (Τοῦρ)

† 11η Νοεμβρίου 394

Ὁ Ἅγιος Μαρτίνος ἦταν υἱὸς ἐνὸς Ἀξιωματικοῦ τῶν Ρωμαϊκῶν Λεγεῶνων καὶ γεννήθηκε τὸ 316 στὴν Σαβαρία τῆς Παννονίας (Οὐγγαρία), στὴν Φρουρὰ τῆς ὁποίας ὑπηρετοῦσε ὁ πατέρας του.

Μεγάλωσε ὅμως στὴν πατρίδα τῆς οἰκογένειάς του, τὴν Παβία τῆς Ἰταλίας, καὶ σύμφωνα μὲ τὸν ἰσχύοντα νόμο, προοριζόταν καὶ αὐτὸς νὰ ὑπηρετήσῃ στὸν στρατό.

Ἀπὸ ἡλικίας δέκα ἐτῶν, παρὰ τὸ ὅτι οἱ γονεῖς του ἦσαν εἰδωλολάτρες, τὸ μικρὸ παιδὶ σύχναζε στὴν Ἐκκλησία τῶν Χριστιανῶν καὶ ζήτησε νὰ γίνῃ δεκτὸς ὡς Κατηχούμενος.

Δέκα ἔτη ἀργότερα, ἀκούγοντας γιὰ τοὺς ἄθλους τῶν Μοναχῶν τῆς Ἀνατολῆς, ὄνειρευόταν νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν τύρβη τοῦ κόσμου καὶ νὰ διάγῃ Μοναχικὸ Βίο. Ἐπρεπε ὅμως νὰ ὑποταχθεῖ στὴ θέληση τῶν γονέων του καὶ νὰ καταταχθεῖ στὸν στρατό.

Τὸ ἐπάγγελμά του ὡστόσο δὲν τὸν ἐμπόδισε νὰ κάνει πράξη τὶς ἅγιες εὐαγγελικὲς ἀρετές.

Σὲ ἡλικία δεκαοκτῶ ἐτῶν, ἐνῶ ὑπηρετοῦσε στὴν Φρουρὰ τῆς Ἀμβιανῆς (σημ. Ἀμιένης) στὴν Γαλατία, συνάντησε μιὰ χειμωνιάτικη ἡμέ-

ρα έναν πτωχὸ ἄνθρωπο νὰ ξεπαγιάζει γυμνὸς στὶς πύλες τῆς πόλεως. **Β**λέποντας πὼς κανεὶς δὲν συνεκινεῖτο ἀπὸ τὸ θέαμα, καὶ μολοντί δὲν φοροῦσε παρὰ μόνον τὴν χλαμύδα του, ἔχοντας ἤδη μοιράσει σὲ ἐλεημοσύνες ὅ,τι εἶχε καὶ δὲν εἶχε, ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ἔπιασε τὸ ξίφος του, ἔκοψε στὰ δύο τὴν χλαμύδα, ἔδωσε τὴν μισὴ στὸν φτωχὸ καὶ τυλίχθηκε ὁ ἴδιος μὲ τὴν υπόλοιπη, παρὰ τὶς κοροϊδίες τῶν ἄλλων γύρω. **Τ**ὴν ἐπόμενη νύκτα εἶδε νὰ ἐμφανίζεται ὁ Χριστὸς, φορώντας τὸ κομμάτι τῆς χλαμύδας, μὲ τὸ ὁποῖο εἶχε καλύψει τὸν φτωχό, καὶ Τὸν ἄκουσε νὰ λέει στὸ πλῆθος τῶν Ἀγγέλων πού Τὸν περιέβαλλαν: «**Ὁ** Μαρτίνος, Κατηγούμενος ἀκόμη, μὲ σκέπασε μὲ τὸ ἔνδυμα αὐτό».

Ἡ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου
στὸ Λιγκουζέ.

Ὁ Μαρτίνος ἔλαβε τὸ ἅγιο Βάπτισμα λίγο μετὰ τὸ συμβᾶν αὐτὸ καὶ ἐπιθυμοῦσε νὰ ἐγκαταλείψει τὸν στρατὸ γιὰ νὰ γίνεи Μοναχός· ἐνέδωσε ὁμως στὶς παρακλήσεις τοῦ Χιλιάρχου του καὶ παρέμεινε στὸν κόσμος, ὄντας ὡστόσο Μοναχὸς στὰ βάθη τῆς ψυχῆς του.

Μονάχα μετὰ ἀπὸ πολλὰ χρόνια ἀποστρατεύθηκε, ἐνῶ ἦταν Ἀξιωματικὸς τῆς Αὐτοκρατορικῆς Φρουρᾶς (Ἰούλιος 356).

Ἔσπευσε τότε στὸ Πικτάβιο (Πουατιέ) γιὰ νὰ μαθητεύσει στὸν μεγάλο Ἅγιο Ἰλάριο († Μνήμη: 13η Ἰανουαρίου, **βλ. ἐδῶ**), αὐτὸν τὸν «Ἀθανάσιο τῆς Δύσεως», ὁ ὁποῖος πρὶν ἐξορισθεῖ στὴ Φρυγία, χειροθέτησε τὸν Μαρτίνο στὸ λειτούργημα τοῦ Ἐξορκιστοῦ καὶ τοῦ ἔδωσε τὴν εὐλογία νὰ ἀποσυρθεῖ σὲ τόπο ἔρημο.

Πρὶν ἀπὸ αὐτὸ ὁμως, ὁ Μαρτίνος πῆγε στὴν Παννονία, μὲ σκοπὸ νὰ μεταστρέψει τοὺς ἡλικιωμένους γονεῖς του. **Ὁ**δήγησε στὴν πίστη τὴν μητέρα του καὶ βρίσκοντας τὰ μέρη τοῦτα τοῦ Ἰλλυρικοῦ ἀναστατωμένα ἀπὸ τὶς ἔριδες τοῦ Ἀρειανισμοῦ, ἀνέλαβε μόνος του σχεδὸν τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν αἰρετικῶν, ὡς πιστὸς μαθητῆς τοῦ πνευματικοῦ πατρός του Ἰλαρίου.

Ἀφοῦ κακοπάθησε πολὺ, ἐπέστρεψε στὸ Μιλᾶνο, ὅπου ἔμαθε ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Γαλατίας ἦταν ἐξίσου ἀναστατωμένη μετὰ τὴν ἐξορία τοῦ Ἁγίου Ἰλαρίου.

Ἐγκαταστάθηκε λοιπὸν ἐκεῖ, σὲ ἓνα ἀπομονωμένο κελλί, γιὰ νὰ ἀφοσιωθεῖ ἐπὶ τέλος στὴν θεωρία τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποία τόσα χρόνια ποθοῦσε. **Κ**αὶ ἐκεῖ ὁμως ἀκόμη υπέστη ἐπιθέσεις ἀπὸ τοὺς Ἀρειανούς καί, διωγμένος ἀπὸ τὸν αἰρετικὸ ἐπίσκοπο Μιλάνου

Αυξέν-τιο, ἔφυγε γιὰ νὰ βρεῖ καταφύγιο σὲ ἓνα νησάκι τῶν ἀκτῶν τῆς Λιγυρίας, στὸ Γαλλινάρα.

Ὅταν ἔμαθε ὅτι ὁ Ἅγιος Ἰλάριος ἐγύρισε ἀπὸ τὴν ἐξορία, ὁ Μαρτίνος ἔσπευσε νὰ τὸν συναντήσῃ καὶ ἐγκαταστάθηκε σὲ ἓνα στενὸ κελλί, στὸ Λικοτιαγιάκο (Ligegé), ὄχι μακριὰ ἀπὸ τὸ Πουατιέ.

Ἡ Μοναχικὴ Πολιτεία ἦταν τότε στὶς ἀρχές τῆς στὴν Γαλατία καὶ ὁ Ἅγιος Μαρτίνος ἦταν σχεδὸν αὐτός, ὁ ὁποῖος εἰσήγαγε αὐτήν, ὁ ζῆλος του ὅμως γιὰ τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς καὶ τὴν προσευχὴ τοῦ προσέφερε γρήγορα τὴν γνώση τῶν πλέον πεπειραμένων Μοναχῶν τῆς Ἀνατολῆς. Δὲν ἄργησαν δὲ νὰ ἔλθουν νὰ τὸν συναντήσουν καὶ ἄλλοι ποὺ ἀπέβλεπαν στὸν Ἀγγελικὸ Βίο, γιὰ νὰ γίνουν μαθητές του.

* * *

Δέκα ἔτη ἀργότερα, ὅταν χήρευσε ἡ ἐπισκοπικὴ ἔδρα τῆς Τουρώνης (Τούρ), ὁ κλῆρος καὶ οἱ πιστοὶ τῆς πόλεως κατόρθωσαν μὲ ἓνα στρατήγημα νὰ ἀποσπάσουν τὸν δοῦλο τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν ἡσυχία του καὶ νὰ τὸν χειροτονήσουν Ἐπίσκοπο, παρὰ τὴν θέλησή του (371).

Ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ στὴν κατάστασή του δὲν τοῦ μετέβαλε παρὰ ταῦτα καὶ τὸν τρόπο τοῦ βίου του: ἡ ἴδια ταπεινοφροσύνη στὴν ψυχὴ, ἡ ἴδια πτωχεία στὰ ἐνδύματα καὶ τὴν τροφή.

«**Εἶχε** ὅλη τὴν σεμνοπρέπεια ἐνὸς Ἐπισκόπου, δίχως νὰ ἐγκαταλείψει τὴν πολιτεία καὶ τὴν ἀρετὴ ἐνὸς Μοναχοῦ», λέει ὁ βιογράφος του Σουλπίκιος Σεβήρος.

Ἀρνήθηκε μάλιστα νὰ διαμένει στὴν πλούσια ἐπισκοπικὴ κατοικία καὶ ἐγκαταστάθηκε σὲ ἓνα κελλί πλησίον τῆς Ἐκκλησίας. Ὁχλούμενος ὅμως διαρκῶς ἀπὸ τοὺς ἐπισκέπτες του, ἐγκαταστάθηκε κατόπιν σὲ ἓνα ἀσκητήριο, σὲ τοποθεσία ἐρημικὴ, δύο μίλια ἀπὸ τὴν πόλη, ἡ ὁποία καὶ ἔμελλε νὰ γίνῃ τὸ περίφημο Μοναστήρι τοῦ Μαρμουτιέ.

Ὁ Ἐπίσκοπος ζοῦσε σὲ ἓνα ξύλινο κελλί καὶ οἱ πολυπληθεῖς ἀδελφοὶ ποὺ ἦλθαν κοντά του ἔκαμαν κατοικία τους τὰ σπήλαια τοῦ ὑπερκειμένου ὄρους. Ὑπῆρχαν ἐκεῖ ὀγδόντα περίπου Μοναχοὶ ποὺ ζοῦσαν ἐν πλήρει εὐαγγελικῇ πτωχεία: συνδέονταν μὲ ἀδελφικὴ ἀγάπη, δὲν εἶχαν τίποτε δικό τους, δὲν ἐργάζονταν παρὰ μόνον ὅσο ἀπαιτοῦσε ἡ ἱκανοποίησις τῶν βασικῶν ἀναγκῶν τους καὶ ἀφιέρωναν τὶς ἡμέρες καὶ τὶς νύκτες τους στὴν προσευχὴ καὶ τὴν μελέτη, ὑπὸ τὴν πατρικὴ καθοδήγησις τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου.

Παρά τὸν ἔρωτά του γιὰ τὴν ἡσυχία, ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ δὲν ἔπαυε νὰ εἶναι Ἐπίσκοπος μὲ ἐπίγνωση τῆς ἀποστολῆς του σὲ τούτη τὴν, ἐν μέρει μόνο ἐκχριστιανισμένη ἀκόμη, Γαλατία. **Τὸ** Εὐαγγέλιο εἶχε διεισδύσει στὶς πόλεις, ἀλλὰ ἡ ὑπαιθρος ἦταν ἀκόμη βυθισμένη στὶς εἰδωλολατρικὲς τελετὲς καὶ δεισιδαιμονίες.

Ὁ πρῶτος ποὺ ὀργάνωσε ἀγροτικὲς Ἐνορίες στὴν Ἐπισκοπὴ του ἦταν ὁ Μαρτίνος.

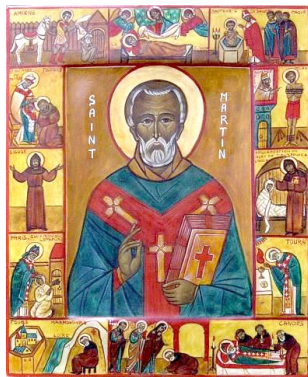
Διέτρεχε τὴν ὑπαιθρο, διακηρύττοντας τὸ μήνυμα τῆς Σωτηρίας, ἐβεβαίωνε τοῦ λόγου τὸ ἀληθὲς μὲ πλῆθος θαυμάτων καὶ ὀδηγοῦσε τοὺς εἰδωλολατρικοὺς πληθυσμοὺς νὰ καταστρέφουν οἱ ἴδιοι τὰ δῆθεν ἱερά τους, γιὰ νὰ τὰ ἀντικαταστήσουν μὲ χριστιανικοὺς Ναοὺς.

Ἡ φήμη τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Τουρώνης ὡς θαυματουργοῦ μεγάλωσε τόσο, ὥστε ξεπέρασε τὰ σύνορα τῆς ἐπισκοπῆς του καὶ τὸν ἀποκαλοῦσαν «Ἀπόστολο τῆς ὑπαιθρου». **Ἀπὸ** ὅπου διήρχετο, τὰ θαύματα περίσσευαν, ἀσθενεῖς θεραπεύονταν, νεκροὶ ἀνασταίνονταν, ἄπιστοι εὑρίσκαν τὴν πίστη, σὰν νὰ ἦταν παρὼν ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς στὸ πρόσωπο τοῦ Ἁγίου.

Ἡ φήμη του ἦταν τόσο μεγάλη, ποὺ ἡ αὐθεντία του ἐπιβαλλόταν ἀκόμη καὶ στὰ πιὸ ὑψηλὰ πρόσωπα. **Τρεῖς** φορές μετέβη στὰ Τρέβηρα, ἔδρα τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Δύσεως, γιὰ νὰ μεσολαβήσει ὑπὲρ τοῦ λαοῦ του ἢ γιὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν σφετεριστὴ τῆς ἐξουσίας, Αὐτοκράτορα Μάξιμο (383-388), νὰ δώσει χάρη σὲ ὀρισμένους αἰρετικοὺς Πρισκιλλιανιστὲς ποὺ εἶχε καταδικάσει σὲ θάνατο.

Χωρὶς φόβο ἀπέναντι στὸν μονάρχη, ὁ Ἅγιος ἱεράρχης κράτησε στὴν Αὐλὴ τὴν ἴδια ἀρχοντικὴ καὶ γεμάτη γαλήνη στάση ποὺ τοῦ ἔδινε σὲ κάθε περίσταση ἢ παρησία του πρὸς τὸν Θεό. **Δὲν** δίστασε νὰ τοῦ δεῖξει εὐθαρσῶς τὴν ὑπεροχὴ τῆς ἐπισκοπικῆς ἀρχῆς ἐπὶ τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας καὶ γέννησε τόσο μεγάλο θαυμασμὸ ἐκ μέρους τῆς Αὐτοκράτειρας, ὥστε μία ἡμέρα ἐπέμενε νὰ τὸν περιποιηθεῖ ἡ ἴδια στὸ τραπέζι ὡς ταπεινὴ ὑπηρέτρια.

Στὴν ὑπαιθρο ἀνάμεσα στοὺς εἰδωλολάτρες ἀγρότες, ὅπως καὶ στὴν Αὐλὴ, στὴν ἡσυχία τοῦ Μοναστηριοῦ του, ὅπως καὶ στὴν Ἐπισκοπὴ του, ὁ Ἅγιος Μαρτίνος ἐπιδείκνυε παραδειγματικὴ ἀγάπη καὶ ταπεινοφροσύνη. **Ἐγκαρτερώντας** καθ' ὅλο τὸν βίον του μὲ νηστεία καὶ ἀγρυπνία, «ἡ ὁρμὴ τῆς ψυχῆς του ἦταν πάντοτε στραμμένη στὸν οὐρανό».

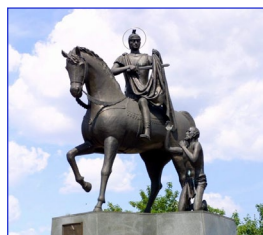
• «Ποτὲ ὁ Μαρτίνος δὲν ἄφηγε νὰ περάσει οὔτε μία ὥρα, οὔτε μία στιγμή, δίχως νὰ παραδοθεῖ στὴν προσευχὴ ἢ νὰ βυθισθεῖ στὴν ἀνάγνωση. Ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἀναγνώσεως, ἢ ἂν τυχὸν ἔκανε κάτι ἄλλο, ποτὲ δὲν ἀπέλυε τὸν νοῦ ἀπὸ τὴν προσευχὴ. Κανεὶς ποτὲ δὲν εἶδε τὸν Μαρτίνο νὰ θυμῶνει, νὰ ἀνησυχεῖ, νὰ θλίβεται ἢ νὰ γελά. Πάντοτε ἓνας καὶ ὁ αὐτός, ἔχοντας στὸ πρόσωπό του μία οὐράνια ἀγαλλίαση, φαινόταν ἐκτὸς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ποτὲ στὰ χεῖλη του δὲν ὑπῆρχε τίποτα ἄλλο παρὰ ὁ Χριστός. Ποτὲ στὴν καρδιά του δὲν ὑπῆρχε ἄλλο τίποτα παρὰ ἡ ἀγαθότητα, ἡ εἰρήνη καὶ ἡ εὐσπλαχνία»².

Ὅπως ὁ Χριστὸς ὁμως –καθὼς καὶ ὄλοι οἱ πιστοὶ Του μαθητές– ὁ Ἅγιος χρειάστηκε νὰ ὑποστῆ δοκιμασίες ἐκ μέρους ὀρισμένων ἀπὸ τοὺς συνεργάτες του στὴν ἐπισκοπεία, οἱ ὁποῖοι φθονοῦσαν τὴν εὐνοια ποὺ ἀπολάμβανε μεταξὺ τῶν ἰσχυρῶν τοῦ κόσμου, ὅπως καὶ μεταξὺ τοῦ λαοῦ. Ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους πλησίον του, ὁ Μαρτίνος δέχθηκε συκοφαντίες, καταφρόνηση, ἄδικες κατηγορίες, ποτὲ ὁμως δὲν ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ τὴν γαλήνη καὶ τὴν ἀγάπη.

Μία ἡμέρα ποῦ, παρὰ τὰ ὀγδόντα ἔνα του χρόνια, πῆγε σὲ μία ἀπὸ τὶς ἀγροτικὲς τοῦ Ἐνοριῆς γιὰ νὰ συμφιλιώσῃ τοὺς Κληρικοὺς τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης, ἀρρώστησε. Συγκέντρωσε τότε τοὺς μαθητές του καὶ τοὺς ἀνήγγειλε τὸν ἐπικείμενο θάνατό του. Καθὼς ἐκεῖνοι ἔκλαιγαν καὶ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ μὴν τοὺς ἀφήσῃ ὀρφανούς, ὁ Μαρτίνος τοὺς ἀπάντησε ἀποτεινόμενος στὸν Κύριο: «Κύριε, ἂν εἶμαι ἀπαραίτητος στὴν Ἐκκλησία Σου, δὲν ἀρνοῦμαι νὰ ὑποφέρω. Γενηθῆτω τὸ θέλημά Σου!...».

Ἀρνούμενος κάθε ἀνακούφιση, ἐγκαρτεροῦσε μέχρι τέλους στὴν προσευχὴ. Ξαπλωμένος σὲ ἓνα στρῶμα στάχτης, σκεπασμένος μὲ ἓνα κιλίκι, ἔλεγε: «Δὲν ἀρμόζει σὲ ἓναν Χριστιανὸ νὰ πεθαίνει ἀλλιῶς, παρὰ ἐπάνω στὴ στάχτη. Ἄν ἐγὼ σᾶς ἔδινά ἄλλο παράδειγμα, θὰ ἦταν ἁμαρτία».

Καθὼς ὁ διάβολος τοῦ ἐφανίσθηκε γιὰ νὰ τὸν βάλῃ μιὰ τελευταία φορὰ σὲ πειρασμό, ὁ Ἅγιος τὸν χλεύασε λέγοντας: «Δὲν θὰ βρεῖς τίποτε σὲ μένα ποῦ νὰ σοῦ ἀνήκει, μισοφόνε. Ὁ κόλπος τοῦ Ἀβραὰμ περιμένει νὰ μὲ δεχθεῖ». Προφέροντας τὰ λόγια αὐτὰ παρέδωσε τὴν ψυχὴ του στὸν Θεό. Τὸ πρόσωπό του φάνηκε τότε φωτισμένο ὡς ὄψη Ἀγγέ-

λου. «**Η** ὄψη τοῦ Μαρτίνου ἦταν τέτοια τὴν στιγμή ἐκείνη ποὺ ἔμοιαζε νὰ ἐπιφαίνεται μέσα στὴν δόξα τῆς μελλούσης ἀναστάσεως, ἐνδεδυμένος σάρκα καινὴ»³.

Ὁ Ἅγιος Ἐπίσκοπος ἐκοιμήθη τὴν 8η Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 397, μεταφέρθηκε στὴν Τουρώνη καὶ ἡ ἐκφορά του ἔγινε τὴν 11η Νοεμβρίου, παρουσία πολυάριθμου πλήθους πιστῶν, τὸ ὁποῖο συνέρρευσε ἀπὸ τὶς γύρω πόλεις καὶ τὴν ὑπαιθρο.

* * *

Ὁ Ἅγιος Μαρτίνος ἦταν ὁ πρῶτος Ὁμολογητὴς ποὺ ἀξιώθηκε δημόσιας τιμητικῆς προσκύνησης. Τὸ τίμιο Λεῖψανό του προσεῖλκε γιὰ πολλοὺς αἰῶνες πλήθη προσκυνητῶν στὴν Τουρώνη καὶ τιμᾶται ὡς ὁ Προστάτης Ἅγιος τῆς Γαλλίας.

Ἐὰν ἡ δημοτικότης ἐνὸς Ἁγίου ἐμετρεῖτο ἀπὸ τὸν ἀριθμὸ τῶν ἀνθρώπων, τῶν Ναῶν καὶ τῶν

πόλεων ποὺ εὐρίσκοντο ὑπὸ τὴν προστασία του, τότε ἀναμφιβόλως ὁ Ἅγιος Μαρτίνος Τουρώνης θὰ ἔθεωρεῖτο **μεταξὺ τῶν πλέον δημοφιλῶν στὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας.**

Μεταξὺ τῶν πολλῶν, ἔμεινε περίφημος ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου στὸ Καντέρμπερι, ὁ ἀρχαιότερος ἐνοριακὸς Ναὸς τῆς Ἀγγλίας, τὸν ὁποῖο ὁ Ἅγιος Αὐγουστίνος Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας († Μνήμη: 26η Μαΐου 605), χρησιμοποίησε ὡς ὄρμητήριο τῶν ἱεραποστολικῶν του περιοδιῶν ἀπὸ τὸ ἔτος 596.

Τὸ ἔτος 1008, ἀνηγέρθη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Μνήματος τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου ἕνας Καθεδρικός Ναός, ὁ ὁποῖος καταστράφηκε τὸ 1793, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Γαλλικῆς Ἐπανάστασεως, μαζί με τὰ τίμια Λεῖψανα τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου καὶ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τῆς Τουρώνης († Μνήμη: 17η Νοεμβρίου). Ἐνας νέος Καθεδρικός Ναὸς κτίσθηκε στὸ ἴδιο σημεῖο ἀργότερα. Μερικὰ τμήματα τῶν Ἱερῶν Λειψάνων τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου, τὰ ὁποῖα εἶχαν διασωθῆ, τοποθετήθηκαν στὸν Ναό, ἀλλὰ δὲν ἔμεινε τίποτα ἀπὸ τὰ Λεῖψανα τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου.

Ὁ ἀγιώτατος Ἐπίσκοπος τῆς Τουρώνης διηκόνησε ὡς πατέρας, ὁδηγὸς καὶ θεμελιωτὴς τοῦ Δυτικοῦ Μοναχισμοῦ καὶ προστάτης θεόπεμπτος γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῆς Δύσεως. Ὁ Ἅγιος Μαρτίνος ἦταν ὁ πρῶτος αὐτόχθων μεγάλος Ἅγιος Μοναχός, ποὺ διέλαμψε στὴν Δύση.

**Χαρακτηριζόμενος, ως τὸ Ἄσκη-
τικὸ Θαῦμα τῆς Δύσεως, ἄσκησε τέ-
τοια ἐπιρροή στὴν Γαλατία ἀνάλογη
μὲ ἐκεῖνη τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου τοῦ
Μεγάλου στὴν Αἴγυπτο.**

Ὁ ἱερὸς Τάφος
τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου.

**Ἀπετέλεσε τὸν Πατέρα τῶν Μονα-
χῶν καὶ τὸν θαυματουργὸ Ἅγιο τῆς ἐ-
ποχῆς του, ὥστε νὰ μὴν ὑστερῇ σὲ τί-
ποτε ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρας τῆς Ἐρήμου τῆς Ἀνατολῆς.**

**Ἀκόμη καὶ σήμερα, ὁ ἱερὸς Τάφος καὶ τὰ τίμια Λείψανά του,
στὴν περιοχὴ τῆς Τουρώνης, ἀποτελοῦν τόπο προσκυνήματος, συν-
άξεως καὶ προσευχῆς.**

*Τῷ δὲ ἐν Τριάδι Παναγίῳ Θεῷ,
τῷ ἐνδοξαζομένῳ ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ,
προσκύνησις καὶ εὐχαριστία,
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.
Ἀμήν!*

1. Στὰ ἐλληνικὰ Συναξάρια μνημονεύεται στὶς 12 Νοεμβρίου καὶ στὶς σλα-
βικὲς πηγὲς στὶς 12 Ὀκτωβρίου, ἀλλὰ ἡ Ἑορτὴ του ἔχει ὀρισθεῖ κατὰ τὴν δυτικὴ
παράδοση στὶς 11 Νοεμβρίου, ἡμέρα τῆς κηδεῖας του.

2. Σουλπίκιος Σεβῆρος, *Βίος τοῦ ἁγίου Μαρτίνου* 27. Βλ. *Ἥλιος σὲ ἕναν κόσμον
ποδὸ δύο. Ἀρχαῖες μαρτυρίες γιὰ τὸν Ἅγιο Μαρτίνον*, μετάφρ. ἐκ τοῦ λατινικοῦ: Ἰωάν-
νης Ἀγιαννανίτης ἱερομ., Ἅγιον Ὄρος 1989, σσ. 122-123.

3. Σουλπίκιος Σεβῆρος, *Ἐπιστολὴ πρὸς Βασσύλα*, 14-16, μετάφρ., σελ. 146.